

Ètica en el dia a dia

Respectant l'autonomia

NOVEMBRE 2017

Autoria:

Rosa Mari Escolà, membre de la Comissió Deontològica del COIB i

del Comitè d'Ètica Assistencial del Consorci Sanitari Integral

COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

Descripció del cas

La Pilar és una noia de 20 anys que ingressa en el servei d'urgències d'un hospital comarcal, degut a que ha patit un accident de trànsit quan anava amb moto.

En arribar l'atén la Maria, la infermera d'urgències, a qui manifesta sentir-se molt marejada i tenir dolor. La Maria la tranquil·litza i procedeix a fer-li la primera exploració on detecta pal·lidesa cutània, una fractura oberta de tibia amb important pèrdua de sang, una altra ferida més lleu i múltiples erosions a la pell per fricció amb l'asfalt. Les constants vitals es mantenen.

La Maria l'informa de les proves que a continuació se li realitzaran: extracció de sang, radiografies i primera cura de la ferida, i li ofereix la possibilitat d'avisar algun familiar. La Pilar demana que es posin en contacte amb els seus pares, amb els quals conviu, juntament amb un germà més petit. La noia li explica a la infermera que els seus pares són testimonis de Jehovà, religió en la qual ella també ha estat educada, tot i que no la practica. La Maria es queda preocupada davant d'aquesta revelació.

A mida que passa el temps les constants baixen i, quan arriben els resultats de l'analítica, es constata un hematòcrit de 25%, entre d'altres paràmetres disminuïts que fa que sigui necessari practicar-li una transfusió de sang a la Pilar.

La Maria vol estar segura del que pensa la Pilar de la prohibició dels testimonis de Jehovà a les transfusions de sang i, com infermera, al donar-li la informació sobre en què consisteix realitzar una transfusió de sang, aprofita per preguntar-li que opina d'aquest tractament, tenint en compte la negativa d'aquesta religió per dur-lo a terme. La Pilar manifesta no estar d'acord amb aquesta creença religiosa, tot i que els seus pares li van inculcar des de petita, però sap que davant la seva situació actual si cal fer la transfusió s'hi oposaran i això la preocupa i li produeix una certa angoixa.

Els pares han arribat a l'hospital i s'oposen a que es dugui a terme aquest tractament, que és el més idoni per la situació de la seva filla. Tot i la negativa de la família, la Pilar decideix acceptar la transfusió.

Anàlisi de la situació

La Pilar és una persona major d'edat i tant cognitivament com psicològicament pot decidir per ella mateixa. Després d'haver rebut una bona i acurada informació sobre el tractament més adient per a ella, no ha tingut cap dubte que se li practiqui la transfusió sanguínia i ha signat el consentiment informat per començar el tractament.

Tot i això la Maria entén que hi haurà un conflicte entre la Pilar i els seus pares, que són contraris per motius religiosos a dur a terme la transfusió de sang a la seva filla.

Repte ètic de la Maria

Un cop la Maria coneix la decisió que ha pres la Pilar, donant el seu consentiment perquè li facin la transfusió de sang, reflexiona com pot ajudar a la Pilar a defensar la seva autonomia davant dels seus pares. Tot i que és major d'edat, capaç de decidir, i no necessita el seu consentiment, els seus progenitors no entenen la seva decisió de permetre la transfusió de sang, tenint en compte que la seva religió (testimonis de Jehovà), que ells practiquen i en la que han educat als seus fills, ho prohibeix.

La Maria decideix donar-li suport per defensar el seu dret a què es respecti la seva autonomia personal i ajudar-la a estar més segura de la decisió, valorar

l'impacte que tindrà en la seva família, i buscar arguments per parlar amb els pares.

D'altra banda, també entén que cal valorar l'angoixa i els sentiments d'aquells pares, perquè no vegin en el consentiment de la seva filla un rebuig cap a ells i els seus principis. Però caldrà ajudar-los a entendre i defensar l'autonomia a la qual té dret la Pilar.

La Maria decideix parlar amb els pares de la Pilar en un àmbit reservat per tal de conversar i donar les explicacions més adients i intentar facilitar la comprensió de la decisió adoptada per la seva filla i, sobretot, escoltar les pors, el patiment i les contradiccions que els preocupen.

Els valors relacionats amb aquest cas són els de **Responsabilitat i Autonomia**. Els articles del Codi que hi fan referència són:

Article 3:

La infermera utilitza tots els recursos per establir una relació de confiança amb la persona atesa, utilitzant un llenguatge verbal i no verbal apropiat, a fi d'establir una comunicació efectiva que permeti copsar la singularitat de l'altre per donar resposta a les seves necessitats.

Article 31

La infermera reconeix a la persona atesa com a propietària i gestora de les seves dades de salut i, per tant, li facilita la informació necessària, de forma comprensible, cercant la col·laboració dels membres de l'equip de salut, si és el cas.

Article 32

La infermera participa en el procés d'informació, a partir d'un coneixement adequat de la situació i evitant informacions indegudes o contradictòries, i vetlla per crear un entorn que afavoreixi que la persona atesa estigui en les millors condicions per comprendre la seva situació o problema de salut i les propostes de cures i/o tractaments.

Article 33

La infermera col·labora amb altres professionals en demanar el consentiment a la persona atesa per a qualsevol actuació assistencial, de recerca o docent, a fi de garantir que pugui prendre lliurement les seves decisions.

Article 38

La infermera prioritza les decisions de la persona atesa alhora que ajuda les famílies i/o persones significatives del seu entorn a comprendre la decisió presa.

[Descarrega't el Codi d'Ètica de les Infermeres i Infermers de Catalunya](#)